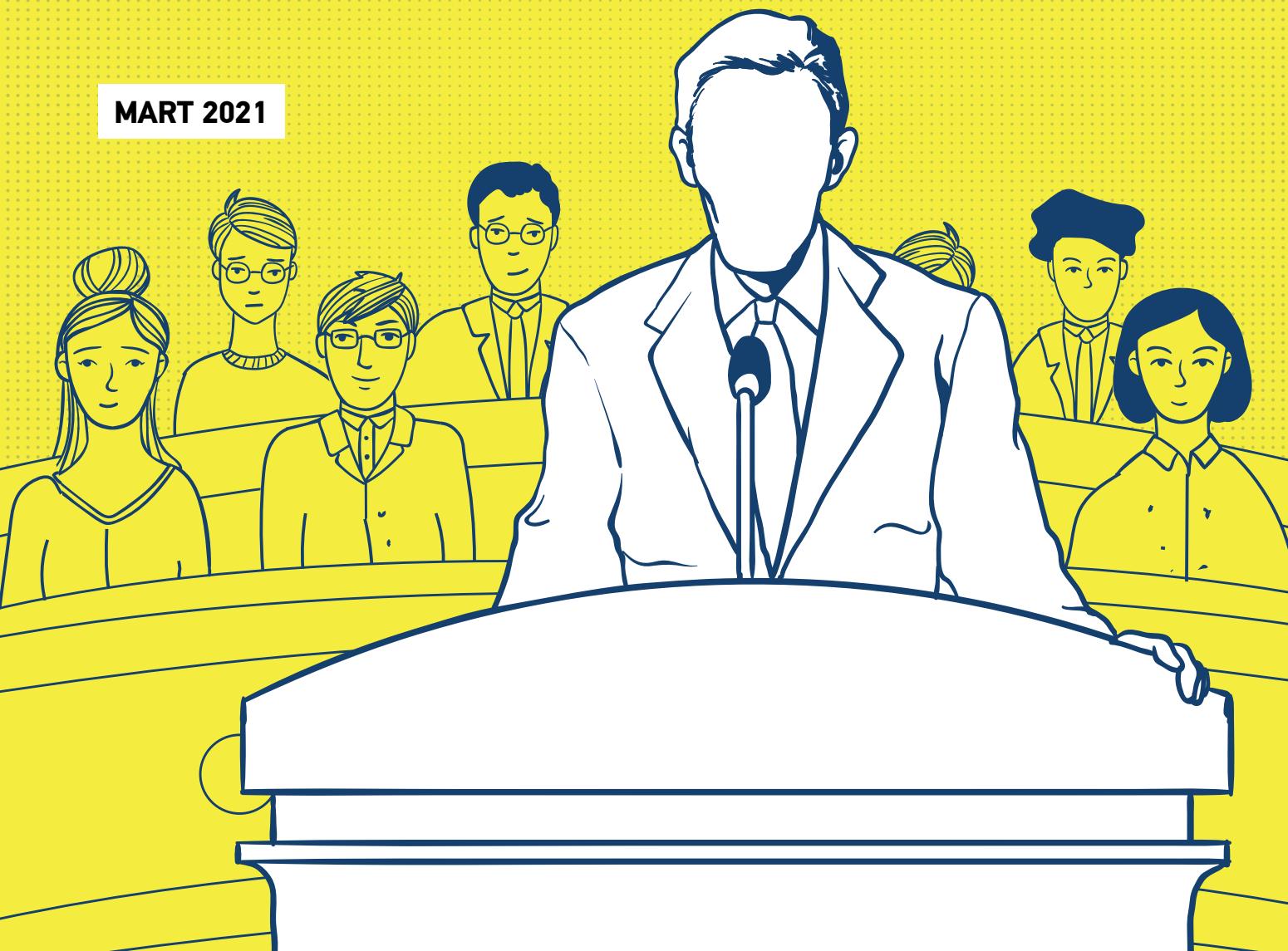

DIJALOG KOSOVO - SRBIJA TOKOM SEDME LEGISLATURE SKUPŠTINE KOSOVA

DECEMBAR 2019 – JANUAR 2021

MART 2021

DIJALOG KOSOVO - SRBIJA TOKOM SEDME LEGISLATURE SKUPŠTINE KOSOVA

DECEMBAR 2019 - JANUAR 2021

MART 2021

Autorsko pravo © 2021. Demokratski institut Kosova (KDI).

Demokratski institut Kosova ima sva zadržana prava i nijedan deo ove publikacije se nesme reproducovati ili preneti u bilo kom obliku, mehaničkom ili elektronskom, uključujući fotokopiranje ili bilo koji drugi sistem čuvanja i izvlačenja materijala bez pismene dozvole izdavača. Publikacija se može reproducovati ili preneti samo ako se koristi u nekomercijalne svrhe. Kad god i ko koristi citate ili razne materijale ove publikacije dužan je da jasno navede izvor odakle će dobiti te citate ili materijale koji se koriste.

Za bilo kakvu procenu, primedbu, kritiku ili sugestiju, kontaktirajte nas putem dole navedenih opcija:

Adresa: Rr. Bajram Kelmendi, br. 45

10 000, Priština, Kosovo.

Tel.: +383 (0) 38 248 038

E-mail: info@kdi-kosova.org

Veb: www.kdi-kosova.org

Napomene: Ovaj izveštaj je rezultat istraživanja sprovedenog u okviru projekta "*Promovisanje dobro informisanog i participativnog procesa u završnoj fazi dijaloga Kosova i Srbija*" podržan od Švajcarske ambasade u Prištini.

Sadržaj ovog izveštaja isključiva je odgovornost Demokratskog instituta Kosova (KDI) i ni na koji način neće se smatrati da odražava stavove Švajcarske ambasade u Prištini.

TABELA SADRŽAJA

IZVRŠNI SAŽETAK I PREPORUKE	6
UVOD	8
1 DIJALOG U SEDNICAMA SKUPŠTINE	9
2 PARLAMENTARNI NADZOR NA SEDNICAMA	11
2.1 INTERPELACIJE.....	11
2.2 PARLAMENTARNE RASPRAVE	12
2.3IZVEŠTAJI I INFORMACIJE PREMIJERA	13
2.4 PARLAMENTARNA PITANJA.....	13
3 DIJALOG U PARLAMENTARNIM KOMISIJAMA.....	14
DODATAK	21

IZVRŠNI SAŽETAK I PREPORUKE

Diskusije o dijalogu između Kosova i Srbije dominirale su raspravama sedmog zakonodavnog tela Skupštine, kao što se desilo i tokom prethodne legislature. Tema dijaloga i dalje je bila uzrok žučnih rasprava između parlamentarnih grupa u Skupštini. Uprkos pozivima za politički konsenzus, krajnja politička polarizacija tokom ove legislature okarakterisala je raspravu u Skupštini o ovom pitanju.

Dijalog je postao glavni uzrok koji je doveo do raspada vladajuće koalicije između PSO i DSK koja je proizašla na izborima 6. oktobra 2019. Neslaganja između koalicionih partnera u vezi sa merama reciprociteta rezultirala su zahtevom za nepoverenje u Skupštini protiv vlade Kurti i izbor nove vlade kojom rukovodi DSK sa premijerom Avdullah Hoti.

Novi događaji oko dijaloga praćeni su uzastopnim zahtevima za davanje odgovornosti prema vlasti Hoti, zahtevima koji su uglavnom dolazili od sada opozicionog subjekta PSO. Iako se premijer Hoti odazvao pozivima za izveštavanje i traženim interpelacijama, pružene informacije bile su opšte, bez davanja detalja o obavljenim raspravama ili konkretnim temama o kojima su se strane dogovorile da razgovaraju. Što se tiče sporazuma koji je Vašington postigao septembra 2020. godine u Beloj kući, poslanici Skupštine su o sadržaju istih obavešteni tek nakon što su ih postigli. Kako je ovaj sporazum u stvari predstavljao jednostrane obaveze svake strane, ovaj dokument nije dostavljen Skupštini na ratifikaciju i nije poprimio karakter međunarodnog sporazuma.

Uprkos odvojenim sednicama o skoro svim temama koje su bile deo obaveza Vašingtona, način na koji su se ova pitanja rešavala od svih strana u parlamentarnim raspravama i interpelacijama bio je površniji i zájavnu potrošnju. Tačke vašingtonskog sporazuma poput pitanja Gazivoda zahtevale su istraživanje i stručnost koju poslani-ci nisu pružili kroz Skupštinske resurse ili spoljne resurse. U ovim okolnostima, predstavnici Vlade su imali diskreciono pravo koliko informacija su na ove teme davali poslanicima o ovim temama na sednicama i izveštavali u relevantnim skupštinskim komisijama.

U pogledu brojki, pitanja u vezi sa dijalogom Kosovo i Srbija pokrenuta su na 27 od 72 sednica održane tokom sedme legislature ili na njih 38%. Diskusije o dijalušu bile su usredsređene na pitanja vezana za: sudbinu nestalih osoba, Vašingtonski sporazum, probleme sa vraćanjem imovine albanskim stanovnicima u severnom delu zemlje, 100-dnevni izveštaj o radu Vlade „Hoti“, reciprocitet sa Srbijom u odnosu na situaciju sa panedmijom, kao i zahteva za novim izborima pre daljeg nastavka dijaloga.

Poslovnik o radu Skupštine pruža prilično širok okvir nadzornih mehanizama kojima poslanici raspolažu za vršenje parlamentarnog nadzora. Generalno, najčešće korišćeni oblik držanja izvršne vlasti odgovornom u vezi sa dijalogom bile su interpelacije, parlamentarne rasprave, premijerovi izveštaji i parlamentarna pitanja. Tokom sedme legislature održano je pet parlamentarnih rasprava o dijalogu, šest interpelacija i postavljeno je samo 7 poslaničkih pitanja o pitanjima vezanim za dijalog. Inicijative poslanika kao rezolucije za dijalog nisu se ostvarile zbog nedostatka uskladenosti parlamentarnih grupa što je rezultiralo nedostatkom kvoruma. U svakom slučaju, jedina rezolucija o dijalogu koju je usvojila Skupština bila je ona koju su sponzorisali LVV i LDK, kada su bili u vladajućoj koaliciji koja je odlučila da vlada treba da vodi ovaj proces kao i široke pregovaračke principe kosovske strane.

S druge strane, u parlamentarnim komisijama dinamika rasprave o dijalogu bila je niža u odnosu na rasprave održane na plenarnim sednicama. Od ukupno 263 sastanka komisija održanih tokom ove legislature, tema dijaloga pokrenuta je na njih 38 ili 14%. Tokom perioda trajanja ovog zakonodavnog tela, komisije su pozvalе četiri predstavnika vlade da podnesu izvešтаје i organizovale su tri posete na terenu o pitanjima vezanim za proces dijaloga sa Srbijom.

Komisije koje su se u ovom periodu najviše bavile temom dijaloga bili su Komisija za ljudska prava, ravnopravnost polova, nestale osobe i predstavke, Komisija za spoljne poslove i dijasporu i

(D)

Komisija za ekonomiju, zapošljavanje, trgovinu, industriju, preduzetništvo i strateške Investicije. Ovom temom se uopšte nisu bavile dve komisije, ona za obrazovanje, nauku, tehnologiju, inovacije, kulturu, omladinu i sport i Komisija za lokalnu samoupravu, javnu upravu, regionalni razvoj i medije.

Treba napomenuti da je na napredak rada Skupštine Kosova uticala pandemija Covid-19, što je u određenim slučajevima onemogućilo organizovanje redovnih sednica ili sastanaka parlamentarnih komisija. Ovo je takođe uticalo na vršenje nadzorne uloge ove institucije prema različitim procesima, uključujući pitanje dijaloga.

S obzirom na ova dešavanja oko dijaloga između Kosova i Srbije tokom sedmog zakonodavnog tela i u cilju jačanja nadzorne uloge Skupštine prema ovom procesu, KDI nudi sledeće preporuke za novo zakonodavno telo: Skupština Kosova treba da bude aktivna u vršenju efikasnog nadzora nad procesom dijaloga Kosovo-Srbija, pozivajući izvršnu vlast, kao i sve državne institucije ili mehanizme uključene u proces dijaloga Kosovo-Srbija, da redovno izveštavaju.

- Skupština Kosova mora da pokaže doslednost u tretiranju ovih pitanja u kontinuitetu na osnovu svog ustavnog mandata i nadzornih mehanizama kojima raspolaze. Dok parlamentarne komisije treba da budu uključene u teme koje spadaju u njihov delokrug.
- Poslanici ili parlamentarne grupe koje predlažu rezolucije o procesu dijaloga trebale bi uložiti više napora kako bi ih uskladile sa ostalim parlamentarnim grupama s ciljem izgradnje političkog konsenzusa.
- Poslanici Skupštine trebalo bi da više koriste unutrašnje resurse Skupštine koji su im na raspolaganju preko Direkcije za istraživanje, biblioteku i arhiv i spoljne koje može pružiti nevladin sektor, kako bi pružili potrebne informacije i stručnost odnosi se na teme povezane sa dijalogom;
- Parlamentarne komisije treba da nastave dobru praksu organizovanja koordinacionih sastanaka povezanih sa dijalom, kao platformu za diskusiju i koordinaciju između njih radi vršenja nadzorne uloge nad dijalom, kako bi se unapredila transparentnost ovog procesa.
- Parlamentarne komisije treba da teže daljem povezivanju inicijativa za dijalog o kojima se govori u komisijama sa inicijativama obrađenim na sednicama. S tim u vezi, informacije koje se pružaju izveštavanjem predstavnika vlade komisijama ili ter-

enskim posetama treba da budu praćene pružanjem dodatnih informacija kroz organizovanje parlamentarnih rasprava, interpelacija, poslaničkih pitanja ili izradom rezolucija o pomenutim pitanjima. Za veću transparentnost i давање одговорности.

- Parlamentarne komisije treba da uključe u svoje planove rada nadzor izvršne vlasti i institucija koje sprovode sporazume redovnim izveštavanjem. Parlamentarne komisije treba da organizuju posete na terenu i odgovorne institucije kako bi pomno nadgledali sprovođenje sporazuma, kašnjenja u procesu i mere koje treba preduzeti da bi se rešili. Pored toga, organizovati javne rasprave sa različitim akterima o pitanjima / temama za koje se очekuje da će biti adresirane u dijalogu.

(D)

UVOD

Dijalog u sedmom zakonodavnom telu Skupštine Kosova karakterizovao se dinamičnim razvojem događaja. Početak zakonodavnog tela je pronašao proces dijaloga obustavljenim zbog tarife od 100% na robu iz Srbije i Bosne i Hercegovine, koju je postavio premijer Ramush Haradinaj. Kasnija reakcija Srbije bila je nespremnost da nastavi proces dijaloga bez uklanjanja tarife. Tarifa je postala jedan od razloga koji je doveo do ostavke premijera Haradinaja, što je otvorilo put za nove izbore 6. oktobra 2019. Na kraju godine konstituisana je nova Skupština i nova vlada na čelu sa Albin Kurti izabran je sporazumom. koalicija između Pokreta Samoopredeljenje (PSO) i Demokratskog saveza Kosova (LDK). Jedno od predizbornih obećanja novog premijera Kurtija bilo je ukidanje carine od 100% i zamena merama reciprocitetom. U međuvremenu, pre formiranja nove vlade u dijalogu, odvijali su se neki novi događaji uz najaktivnije učešće SAD tokom Trampove administracije, preko specijalnog izaslanika Richard Grenell (u to vreme američkog ambasadora u Nemačkoj). Potonji je uspeo da srpsku stranu vrati za što sa tarifom od 100% koja je još bila na snazi kada je u Berlinu potpisano nekoliko sporazuma ekonomskе prirode. Međutim, uslovljenost Srbije vraćanjem dijaloga sa svim merama, u početku carinama, a sada mera- ma reciprociteta, vršila je veliki pritisak na vladu Kosova. Kao rezultat intenzivnih sastanaka kojima je posredovao Grenell, u januaru 2020. Kosovo i Srbija su potpisale tri pisma o nam- erama, za avio-kompanije, železnice i autoputeve.

Formiranje vlade Kurtija u martu 2020. praćeno je, kako je navedeno, suspenzijom carine od 100% i postepenom zamenom merama reciprociteta. Ovu odluku je snažno pozdravila Srbija koja je tražila obustavu svih mera kao preduslov za nastavak dijaloga. Usledio je pritisak na Kosovo posrednika u dijalogu EU i SAD, koji su takođe zahtevali da vlada obustavi sve mere kako bi se otvorio put za nastavak dijaloga. Odbijanje premijera Kurti da povuče odluku o reciprocitetu dovelo je do sukoba između koalicionog partnera LDK, koji nije favorizovao mere reciprociteta za koje su rekli da ugrožavaju odnose Kosova sa međunarodnim partnerima.

U međuvremenu, Kosovo je dobilo poziv da prisustvuje sastanku u Beloj kući na kojem je najavljeno postizanje ekonomskog sporazuma između Kosova i Srbije. Poziv za takav sastanak premijer Kurti doživljavao je kao sastanak za zaključivanje konačnog sporazuma sa Srbijom, koji bi, prema njegovim rečima, mogao da uključuje razmenu teritorija između dve zemlje. Nesporazum oko tarife doveo je do pada novoformirane vlade 25. marta 2020. godine, u periodu suočavanja sa pavidemijom Covid-19. Bez novih izbora, Skupština je izabrala sledeću vladu na čelu sa Avdullah Hoti iz koalicionog sporazuma između DSK, ABK i Nismasa. Premijer Hoti je već od prvih dana suspendovao mere reciprociteta prema Srbiji, otvorivši tako put za nastavak dijaloga.

Pod američkim posredovanjem, Kosovo i Srbija postigli su sporazum o ekonomskoj normalizaciji 4. septembra u Vašingtonu. Nakon toga, nastavljeni su razgovori o elementima konačnog sporazuma u Briselu, uz posredovanje izaslanika EU Miroslava Lajčaka. Pre i posle sastanaka za dijalog, premier Hoti izveštavao je Skupštini o razvoju dijaloga. Međutim, njegovi izveštaji uglavnom su bili površni, sa malo informacija o detaljima sastanaka. Čak i tokom ovog zakonodavnog tela, dijalog je postao uzrok žestokih rasprava u Skupštini i ovo zakonodavno telo je raspušteno krajem 2020. godine bez positzanja širokog političkog konsenzusa o dijalogu. Čak i tokom ovog perioda, Skupštini je nedostajalo suštinskih rasprava o dijalogu i istinskim zahtevima za transparentnoću i davanja odgovornosti od strane poslanika.

1

DIJALOG U SEDNICAMA SKUPŠTINE

Sedmo zakonodavno telo Skupštine Kosova (decembar 2019. - januar 2021.) nesumnjivo je najkraće u istoriji kosovskog parlamentarizma. Ovo zakonodavno telo bilo je izvanredno, kako zbog smene dve vlade u okviru iste sednica, tako i zbog toga što ga je karakterisala smanjena dinamika rada zbog situacije sa pandemijom COVID-19. Ova dešavanja značila su da, uprkos činjenici da je dijalog proizveo najviše kontroverzi tokom rada Skupštine - jer je služio kao jedan od razloga za svrgavanje vlade Kurtija - , oni se nisu odrazili na rešavanje pitanja u vezi ovom procesu na sednicama skupštine. Skoro sve rasprave o dijalogu bile su reaktivne, zasnovane na razvoju dijaloga - poput ukidanja oporezivanja, uspostavljanja reciprocitet, početak sastanaka tehničkih grupa i postizanje sporazuma iz Vašingtona - i da su umesto da pruže suštinska rešenja, pokazali dijametralno suprotne sukobe i stavove između političkih subjekata, posebno između pozicije i opozicije, mada su se takvi sukobi takođe dešavali između partnera vladajuće koalicije - u obe vlade.

Dijalog kao pitanje je tretiran - kao posebna tačka dnevnog reda ili samo kao diskusija - u 27 od 72 održane sednice, uključujući naknadne sednice i vanredne sednice. Izraženo u procentima, poslanici su koristili 38% svih zasedanja za pokretanje dijaloga kao teme ili povezanih pitanja. Više od polovine slučajeva, odnosno sesija, kada su se obrađivali dijalog ili pomenuta pitanja, bile su plenarne sednice (52%), dok je na vanrednim sednicama dijalog rešavan na 11% sednica. Takođe, dijalog je tertiran u devet nastavaka sesija, koji su svi održani u jesenjem delu (33%). O dijalušu se razgovaralo i tokom posebne sesije, održane povodom Međunarodnog dana sećanja i časti žrtava zločina genocida, kao i o sprečavanju ovog zločina.

Kao tačka dnevnog reda, dijalog je bio deo preko 60% svih sednica, odnosno 18 od 27 zasedanja na kojima je dijalog bio adresiran. Kao pitanje, o dijalušu se značajno razgovaralo

nakon pada vlade 'Kurti', odnosno izbora vlade 'Hoti'. To je u stvari povezano sa pristupom nove vlade, koju je predvodio Avdullah Hoti, koja je prvih dana odlučila da ukloni reciprocitet prema Srbiji, otvarajući tako put za nastavak dijaloga. Takođe, pristupu suprotstavio se Pokret Samoopredeljenje kao opoziciona stranka, čineći na nekim od održanih sednica dijalog ili povezane teme, pitanja diskusije i sukobe.

Međutim, postoji ukupno 27 posebnih tačaka u kojima je tretiran dijalog, od kojih je velika većina na jesenjem zasedanju. Ovo je došlo uglavnom kao rezultat Vašingtonskog sporazuma postignutog u septembru prošle godine, koji je kao događaj izazvao brojne reakcije opozicije, posebno Pokreta Vetevendosje, entiteta koji je pozvao veliki broj izveštaja i dao određeni nacrt rezolucije na glasanje. Dok je u prvom delu godine, odnosno tokom prolećnog zasedanja, dijalog tretiran u samo pet zasedanja, uključujući dve sesije - jednu za formiranje, a drugu za svrgavanje vladinog Kurtija. Na ovoj sednici, pored dve rasprave tokom formiranja i rušenja Vlade, u tri slučaja kada je dijalog bio tačka dnevnog reda, dve su bile parlamentarne rasprave, koji se obratio pitanju upozorenja na ukidanje tarife od 100% od strane bivšeg premijera Kurtija, dok se drugi odnosio na kosovski pristup u vezi sa američkim savetima i uputstvima, naime diplomatskim odnosima dve zemlje. Dok je tokom sednice kada je izglasan predlog o nepoverenju Vladi, dijalog postao glavna tema, uključujući međusobne optužbe koje su razmenili Pokret Samoopredlejne i drugi subjekti, zbog, kako navodi LVV, uticaja pitanja dijaloga na pad Vlade kojom su oni rukovodili.

Gledano sa suštinskog aspekta diskusija, primećuje se da je uspostavljanje dijaloga i drugih srodnih tema došlo uglavnom kao rezultat političkih zbivanja u ovom procesu, kako u pogledu procesa održanog u Briselu, tako i u Vašingtonu.

Dijalog kao pitanje je tretiran - kao posebna tačka dnevnog reda ili samo kao diskusija

Što se tiče tretmana dijaloga samo kao diskusije tokom sednica, na devet od njih vodili su se razgovori o sudbini nestalih osoba, problemima sa povratkom imovine albanskim stonovnicima u severnom delu zemlje, 100-dnevnom izveštaj o radu vlade „Hoti“, reciprocitet sa Srbijom u odnosu na situaciju sa pandemijom, kao i izbori, odnosno pad vlade.

U odnosu sa šestim zakonodavnim telom, odnosno 2018. godine, postoji trend opadanja tretmana dijaloga na zasedanjima Skupštine, za više od 10% zasedanja. Štaviše, ovaj pad je obeležen tačno u periodu kada su postojala dva procesa dijaloga, jedan pod posredovanjem EU i drugi pod američkim, u poređenju sa 2018. godinom kada nije bilo formalnog procesa dijaloga. Naravno, situacija sa pandemijom, političkim krizama i sukobima između političkih subjekata bili su među glavnim razlozima takvog pada fokusa Skupštine na ovaj proces, u pogledu tretmana tokom zasedanja.

Unutar svih sesija na kojima je dijalog bio tretiran, većina njih je bila rezultat interpelacija ili parlamentarnih rasprava koje su na njih pozvane, sa fokusom na poslednji kvartal 2020. godine, kada je na istoj sednici sazvano do četiri interpelacije radi tretiranja različitih tačaka iz Vašingtonskog sporazuma. Uglavnom kao rezultat takvog opozicionog pristupa, naveo je izvršnu vlast u mnogim slučajevima da se ponaša arogantno i ne obazirući se na zahteve opozicije za izveštavanjem, transparentnošću i davanje odgovornosti. U nekim slučajevima, premijer Hoti ili drugi članovi vladinog kabineta odbili su da izveštavaju Skupštini, odnosno parlamentarnim komisijama za pitanja dijaloga. Na primer, uprkos pozivu, 7. oktobra, premijer Hoti i ministar Haradinaj, nije podneo izveštaj Komisiji za ljudska prava, ravnopravnost polova, nestala lica i predstavke po pitanju nestalih osoba u dijalogu sa Srbijom. Dok, na nekim sednicama kada je za pitanje dijaloga zatraženo više interpelacija, premijer Hoti

nije odgovorio na sva pitanja koja su pokrenuli poslanici, posebno opoziciona, a u stvari je u nekim slučajevima čak i sazvao sastanak Skupštine.¹

Takođe, u nedostatku glasova, opozicija nije uspela da napreduje usvajanje rezolucija proisteklih iz parlamentarnih interpelacija ili rasprava. Naime, na jednom od poslednjih zasedanja, šest nacrta rezolucija stavljениh na glasanje nije moglo biti usvojeno u odsustvu kvoruma za odlučivanje.

Rezolucije u vezi sa dijalogom ili pitanja na koja je ovaj proces uticao bile su među političkim najvažnijim polarizacijama između opozicije, odnoso PSO i drugih subjekata. **Međutim, jedina usvojena rezolucija o dijaluču bila je ona koju su sponzorisali PSO i DSK, kada su bili u vladajućoj koaliciji.** Na osnovu ove rezolucije, usvojene 15. marta 2020, Skupština je izrazila politički stav da Republika Kosovo ostaje posvećena političkim pregovorima sa Srbijom, što će rezultirati uzajamnim priznavanjem. Skupština je rezolucijom prenela poruku uz očuvanje državnog suvereniteta, teritorijalnog integriteta i unitarnog karaktera države i ponovila da nikо nema pravo da pregovara o ovim pitanjima. Skupština je takođe zatražila da proces dijaloga vodi Vlada zemlje, u skladu sa ustavnim odredbama i relevantnom presudom Ustavnog suda.

¹ Za više informacija pogledajte vesti: <https://insajderi.org/kryeministri-injoron-deputetet-e-vv-se-largohet-nga-interpelanca/>

2 PARLAMENTARNI NADZOR NA SEDNICAMA

Uprkos relativno konsolidovanom okviru predviđenim Poslovnikom o radu Skupštine za parlamentarni nadzor, tokom ovog zasedanja poslanici nisu koristili sve raspoložive mehanizme za nadzor. Generalno, najčešće korišćeni oblik držanja izvršne vlasti u vezi sa dijalogom bile su interpelacije, parlamentarne rasprave, izveštaji premijera i poslanička pitanja.

2.1 Interpelancije

Tokom 2020. godine, odnosno sedmog zakonodavnog tela Skupštine, pozvano je i održano šest parlamentarnih interpelacija. Sve ove interpelacije su sazvane i održane na jesenjem zasedanju i upućene su premijeru Avdullah Hotij. Kao broj, ovo čini više od polovine ukupnog broja održanih interpelacija (11) tokom 2020. godine. Pet parlamentarnih interpelacija u vezi sa dijalogom pozvala je parlamentarna grupa Pokreta Vetevendosje, dok je jednu interpelaciju poslanička grupa Demokratske partije Kosova. Iz ovih interpelacija predložene su rezolucije koje nisu usvojene, u odsustvu kvoruma u odlučivanju.

Prva interpelacija, koju je LVV pozvao, održana u junu 2020. godine, bila je pozvana povodom odluke premijera Hotija da ukine mere reciprociteta protiv Srbije. Ovo je u stvari bila jedna od prvih odluka vlade 'Hoti', koja je kao element predstavljala najpolarizacionu tačku između dva bivša partnera vladajuće koalicije. Tokom ove interpelacije došlo je do snažnih neslaganja, posebno između DSK i PSO, s tim što su oni poslednji optužili izvršnu vlast da imaju pogrešan pristup u odnosu na dijalog.

Sledeća parlamentarna interpelacija održana je nakon skoro četiri meseca, nakon što su u Briselu započeli prvi sastanci ekspertskegrupa dve strane, gde se razgovaralo o temama nestalih i ekonomskoj saradnji, dok su najavljeni i teme poput imovinskih zahteva i finansijskih pitanja. Interpelacija je pokrenuta na zahtev PDK, u vezi sa odgovornostima u vezi sa razvojem procesa dijaloga u Briselu u vezi sa radom tehničkih grupa, kojima je rukovodio državni koordinator Skender Hyseni.

Tokom oktobra, ali i unapred, izražena je zabrinutost zbog nastavka dijaloga na tehničkom nivou, što je dovelo do novog sukoba između pozicije i opozicije. Tri interpelacije održane su istog dana, 21. oktobra, na poziv PSO u vezi sa sporazumom postignutim u Vašingtonu. Interpelacije su se odnosile na određene tačke sporazuma, uključujući jednogodišnju suspenziju zahteva za članstvo u međunarodnim organizacijama, Balkanski mini-šengen, kao i stav premijera o sprovođenju sporazuma o ustavljanju Asocijacije opština sa srpskom većinom.

U odnosu sa 2018. godinom, kada je Skupština zasedala u obe sednice, primećuje se značajan porast broja interpelacija pozvanih u vezi sa dijalogom ili srodnim pitanjima. Tokom te godine pozvana je samo jedna interpelacija. Dok u prolećnom zasedanju 2019. godine niko nije pozvan.

5
nga interpelancat
parlamentare
lidhur me dialogum
janë thirrur nga
grupi parlamentar
i Lëvizjes
Vetëvendosje,

1 interpelancë nga grupi parlamentar i Partisë Demokratike të Kosovës.

Nga këto interpelanca janë propozuar rezoluta, të cilat nuk kanë arritur të miratohen, në mungesë të kuoromit në vendimmarrje.

2.2 Parlamentarne rasprave

Još jedan dobro izvršen oblik nadzora poslanika tokom 2020. godine bile su parlamentarne rasprave o dijalogu ili povezanim pitanjima. Parlamentarne rasprave su oblik vršenja nadzora nad izvršnom vlašću, dajući svim poslanicima više vremena da iznesu svoje stavove i postavljaju pitanja ili pokreću pitanja u vezi sa određenim pitanjima. Za razliku od drugih oblika, poput interpelacija, parlamentarne rasprave nemaju ograničeno trajanje, dok se poslanicima nudi isti zapisnik kao i u drugim redovnim raspravama. S druge strane, rasprave nisu nužno usmerene na jednog izvršnog člana, ali mogu uključiti veći broj učesnika u rasprave.

Ukupno je održano pet parlamentarnih rasprava, od toga tri na jesenjem i dve na prolećnom zasedanju. U stvari, samo mesec dana nakon formiranja vlade, 2. marta, sazvana je vanredna sednica za parlamentarnu raspravu povodom upozorenja bivšeg premijera Kurti za ukidanje tarife od 100%. Zahtev za raspravu podneo je 41 poslanik, dok je predlagač bila poslanička grupa ABK. Ova rasprava, slično velikoj većini diskusija o dijalogu, proizvela je sukobe između pozicije i opozicije. Nekoliko dana kasnije, sazvana je vanredna sednica za parlamentarnu raspravu, ponovo protiv bivšeg premijera Kurtija u vezi s ugrožavanjem diplomatskih odnosa sa SAD.

Gotovo odmah nakon promene vlade, na sednici od 23. juna, kada je održana prva interpelacija protiv premijera Hotija i njegovog izveštavanja o dijalogu, održana je parlamentarna rasprava o ovom procesu. Ostale dve parlamentarne rasprave

održane su početkom novembra 2020. godine, odnosno 2. i 3. novembra. Prva debata na ovom zasedanju održana je u vezi sa problemima albanskih stanovnika na severu Mitrovice i drugim opštinama u severnom delu Kosova, odnosno sa preprekama koje im predstoje da se vrate na svoja imanja i preprekama za obnovu kuća izgorele tokom rata. Sledećeg dana održana je još jedna parlamentarna rasprava u vezi sa nastavkom Vlade Srbije da drži skrivenu istinu o sudbini preko 1600 albanskih civila, otetih od ove države tokom genocidnog rata na Kosovu, koji se i dalje smatraju nestalima. Tokom obe ove parlamentarne rasprave, tražena je promena kosovskog pristupa u odnosu na relevantne teme, ali su takođe razmenjene optužbe između izvršne vlasti i nekih opozicionih poslanika.

U odnosu na prethodne godine, parlamentarne rasprave takođe su porasle po svom broju, budući da su tokom 2018. održane tri parlamentarne rasprave, a na prolećnom zasedanju 2019. - samo jedna parlamentarna rasprava. Dakle, samo tokom 2020. godine održano je više parlamentarnih rasprava u vezi sa dijalogom ili srodnim temama, nego tokom prethodne dve godine, 2019. i 2020. godine.

2.3 Izveštaji i informacije premijera

Tokom sedmog zakonodavnog tela Skupštine, posebno nakon promene vlade, odnosno nakon formiranja vlade „Hoti“ na održanim sednicama, bilo je izveštaja i informacija premijera o napretku, napretku i razvoju procesa dijaloga. Od izbora vlade „Hoti“ u junu 2020. godine, na dnevnom redu su ukupno četiri tačke gde je premijer izveštavao i informisao poslanike o razvoju događaja u vezi sa dijalogom Kosovo i Srbija. U početku, 23. juna, odlukom Predsedništva, Skupština je pozvala premijera Hoti da podnese izveštaj o ovom procesu, kao jednoj od tačaka dnevnog reda tog dana. Tokom ovog izveštavanja, premijer je najavio principe svoje vlade u vezi sa procesom dijaloga i ciljevima ovog procesa. Na tom saslušanju, Premijer je predložio Skupštini da formira ad hoc parlamentarnu komisiju za nadzor procesa dijaloga, koju vodi opozicija, predlog koji nije naišao na podršku političkih snaga. Sledеće izveštavanje premijera Hotija održano je 17. septembra, na zahtev potonjeg da informiše poslanike o razvoju procesa dijaloga, koji su bili povezani sa sporazumom postignutim u Vašingtonu 4. septembra. Na ovoj sednici, premijer Hoti ponovio je principe procesa i njegove ciljeve, kao i elaborisao sadržaj tačaka predmetnog sporazuma. Takođe, premijer je obavestio da je nakon postizanja tog sporazuma održan sastanak na visokom nivou sa srpskom stranom u Briselu, gde su otvorene teme finansijskih obaveza i tema asocijacije opština sa srpskom većinom.

Sledeći izveštaj premijera Hoti o dijalogu dogodio se tokom izveštaja o 100-dnevnom radu njegove vlade. Tokom ovih diskusija, poslanici su pokrenuli pitanja poput sastava delegacija za dijalog, kosovske platforme u okviru dijaloga i slično, otkrivajući brojne sukobe i neslaganja oko ovog procesa.

Međutim, vredi napomenuti da su ovi izveštaji i informacije smanjani nebitnim, posebno od strane opozicije, jer nisu pružili detaljne informacije i odgovore u vezi sa postavljenim pitanjima ili pitanjima koja su pokrenuli poslanici.²

2.4 Parlamentarna pitanja

Budući da su češći nadzorni mehanizam, poralamentarna pitanja su i dalje bila oblik koji su poslanici sprovodili tokom 2020. **Poslanici su podneli ukupno 187 poslaničkih pitanja, od kojih je na oko 80% odgovoren. Međutim, od ukupnog broja postavljenih poslaničkih pitanja, samo sedam, ili manje od 4%, odnosilo se na dijalog.** Sva pitanja postavljena su tokom jesenjeg zasedanja, a ista su upućena i premijeru Hoti. Šest od ovih pitanja postavila su dva poslanika PSO, Fitore Pacolli-Dalipi (4) i Mimoza Kusari-Lila (2), dok je jedno pitanje postavila Ariana Musliu-Shoshi iz DPK. Od sedam poslaničkih pitanja, premijer Hoti ili vladin kabinet nisu dali odgovore na dva od njih, koja je postavila polasnica Fitore Pacolli-Dalipi.

Što se tiče sadržaja parlamentarnih pitanja pokrenutih u vezi sa dijalom, oni su generalno pratili razvoj unutar procesa dijaloga ili srodnih tema. Postavljena pitanja odnosila su se na masovnu grobnicu u Srbiji sa telima Albanaca, mini Schengen, neapliciranje Kosova za članstvo u međunarodnim organizacijama, ideji o razmeni teritorija, sastanku u Vašingtonu i navodnom slučaju gubitka tašne sa poverljivim dokumentima jednog od članova kosovske pregovaračke delegacije u Briselu.

U odnosu na prethodne godine, odnosno prolećnim zasedanjem 2019. godine, odnosno cele 2018. godine, ponovo postoji tendencija poslanika da ne vrše ovaj nadzorni mehanizam nad vladom, jer se broj pitanja koja se odnose na dijalog, odnosno procenat poslaničkih pitanja u odnosu na ukupan broj pitanja, ostaje približno sličan.

² Više informacija potražite u transkriptu plenarnih sastanaka Skupštine, održanih 17., 18., 21., 25., 28. septembra i 8., 16. oktobra 2020. Dostupno na: https://kuvendikosoves.org/Uploads/Data/SessionFiles/2020_09_17_ts_Seanca_9KsakKhRRR.pdf

3

DIJALOG U PARLAMENTARNIM KOMISIJAMA

Tokom sedmog zakonodavnog tela, temu dijaloga tretirali su i parlamentarne komisije sa dinamikom sličnom onoj iz prethodnog zakonodavnog tela. Od ukupno 263 sastanka komisija održanih tokom ovog zakonodavnog tela, tema dijaloga pokrenuta je na njih 38 ili 14%. Dok je ova tema bila posebna tačka dnevnog reda na 12 od ovih sastanaka ili 5%. Komisije koje su najviše tretirale ovom periodu temu dijaloga bili su Komisija za ljudska prava, ravnopravnost polova, nestale osobe i predstavke, Komisija za spoljne poslove i dijasporu i Komisija za ekonomiju, zapošljavanje, trgovinu, industriju, preduzetništvo i strategiju Investicije. Iako se ovom temom uopšte nisu bavila dve Komisije, onaj za obrazovanje, nauku, tehnologiju, inovacije, kulturu, omladinu i sport i Komisija za lokalnu samoupravu, javnu upravu, regionalni razvoj i medije.

Teme koje su karakterisale rasprave o dijalogu u parlamentarnim Komisijama tokom sedmog zakonodavnog tela bile su nestale osobe, obaveze Vašingtona, Asocijacija opština sa srpskom većinom, energetski sporazum i sporazum o telekomunikacijama. Za razliku od šestog zakonodavnog tela, gde je tema rasprave u parlamentarnim Komisijama bila teza o korekciji granica, državnoj delegaciji, platforma za dijalog i tarifa 100%.

Komisije nisu sprovodile dovoljno parlamentarnih mehanizama izvršnoj vlasti u vezi sa dijalogom, jer su u tom periodu pozvana samo četiri ministra da izveštavaju Komisije o ovoj temi. Premijer Avdullah Hoti jednom je izveštavao o pitanju nestalih lica. Međutim, bilo je slučajeva da su predstavnici vlade odbijali pozive komisija koje su pitanja o dijalogu zbog kojih su pozvani odbijali kao iscrpljene.

3.1 Komisija za insotrane poslove i dijasporu

Jedna od komisija koja je najviše tretirala pitanje dijaloga između Kosova i Srbije tokom sedmog zakonodavnog tela je komisija za spoljne poslove i dijasporu. Gde je komisija pokrenula ovo pitanje na polovini održanih sastanaka, odnosno na šest od 12 sednica. Teme o kojima se najviše razgovaralo u vezi sa dijalogom bile su kampanja za povlačenje priznanja od Srbije, suspenzija članstva Kosova u međunarodnim organizacijama i srpski genocid na Kosovu.

Ova komisija je obratila pažnju na temu dijaloga u prvim mesecima sedmog zakonodavnog tela, uključujući je u plan rada komisije. Takvu preporuku je komisiji dao KDI i ona je razmotrena na sednici održanoj 4. marta 2020. Istog meseca pitanje dijaloga bilo je jedna od tema o kojima se najviše diskutovalo iz političkog spektra. Kao rezultat toga, Komisija za insotrane poslove pozvala je na izveštavanje 11. marta 2020. godine tadašnjeg ministra inostranih poslova g. Glauk Konjufca.³ Jedna od tema izveštavanja bivšeg ministra bio je dijalog i kampanja povlačenja priznanja od strane Srbije. Povodom ovog, ministar je izjavio da je tražio podršku u procesu dijaloga sa Srbijom na sastancima koje je imao na minhenskom samitu, sastanku u Pragu i Solunu. Ministar je dalje pružio pojašnjenja u vezi sa mogućnošću priznanja od strane države Jamajke i upozorenja o povlačenju priznanja od strane Sijera Leone. Nakon ovog izveštavanja, prošlo bi nekoliko meseci pre nego što bi komisija sazvala novi izveštaj o dijalogu. To se desilo zbog smene vlasti Kurta 25. marta 2020. godine.

3 Pogledajte ovaj sastanak na <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-mkipja-e-komisionit-per-pune-te-ekceptionme-24717/>

O pitanju dijaloga raspravlja je komitet za inostrane poslove nakon izbora nove vlade Hoti. 17. juna 2020. godine, ova komisija je odlučila da pozove premijera Hoti da izvesti o obavezi vlade da suspenduje angažovanje Republike Kosova u međunarodnim organizacijama i posetu Vašingtonu pre njegovog putovanja u Sjedinjene Države.⁴ Međutim, on se nije odazvao pozivu komisije i izvestio je o ovim pitanjima na sednici Skupštine.

Komisija je takođe pozvala novog ministarku insotranih poslova imenovanu u Vladi Hoti, gđu. Melizu Haradinaj 28. jula 2020.⁵ Ovaj sastanak su okarakterisale žestoke rasprave između ministra i članova opozicije u ovoj komisiji upravo na temu dijaloga. Potonji je od ministra zatražio potvrdu da li se vlada složila da suspenduje članstvo Kosova u međunarodnim organizacijama. Ministar nije odgovorio na ovo pitanje, ali ova zabrinutost koju su izneli članovi komisije potvrđena je dva meseca kasnije, 4. septembra na sastanku u Vašingtonu, gde je Kosovo obećalo jednogodišnji moratorium na apliciranje u organizacijama.⁶

Komisija za insotrane poslove je poslednji put pokrenula pitanje dijaloga na sednici održanoj 8. decembra 2020. Na ovoj sednici članovi komisije održali su sastanak sa Komisijom za insotranu politiku Skupštine Republike Albanije, tokom koje je pokrenuto pitanje odnosa Kosova i Srbije.⁷ Članovi komisije zatražili su od albanske delegacije, predvođene predsedavajućom gđom. Mimi Kodheli, veću podrška za pitanje Kosova, uključujući članstvo u međunarodnim organizacijama. U međuvremenu, gospoda Kodheli zatražila je veću koordinaciju između dve zemlje, ističući činjenicu da Albanija, kao i Kosovo, nisu učinili dovoljno za otkrivanje srpskog genocida. Članovi komisije tražili su i da albanski parlament usvoji rezoluciju kojom se osuđuje genocid srpske države nad albanskim građanima.

3.2 Komisija za ljudska prava, ravnopravnost polova, nestala lica i predstavke

Komisija za ljudska prava, ravnopravnost polova, nestala lica i predstavke takođe je bio jedna od Komisija koje je raspravljaljala o većini pitanja u vezi sa dijalogom Kosovo i Srbija. Tokom sedmog zakokodavnog tela ova komisija je pokrenula temu dijaloga na 10 od 24 održana sastanka. Fokus razgovora bile su teme o situaciji na severu zemlje i pitanju nestalih osoba.

Komisija je na sastanku 11. marta 2020. pokrenula pitanje pravosuđa na severu zemlje, tokom izveštavanja bivšeg Ombudsmana g. Hilmi Jashari.⁸ Ombudsman je upitan o situaciji u pravosuđu na severu zemlje, za koju je rekao da je loša, koja utiče na život građana Mitrovice. Situacija na severu podignuta je na tri uzastopna sastanka komisije, 13. maja⁹ i 19. maja 2020¹⁰, posebno u vezi sa dodeljivanjem sredstava u iznosu od 10 miliona evra od strane Vlade Kosova za plaćanje računa za struju na severu Kosova. Od kraja rata, građani tog dela nisu plaćali račune za struju, a račun je podeljen ostalim građanima zemlje. Da bi razgovarala o ovom pitanju, komisija je ponovo pozvala Ombudsmana g. Hilmi Jashari i predstavnike Regulatornog ureda za energiju (RUE) i predstavnike prenossnog sistema i operatora tržišta električne energije (KOSTT). Članovi komisije zatražili su pravno pojašnjenje da li je ova odluka predstavljaljala zakonsko kršenje od strane Vlade, jer je predmetna odluka predstavljaljala diskriminaciju građana, kršeći njihova prava. Narodni advokat, je članovima pojasnio da je odluka o raspodjeli računa za energiju koju su potrošili građani severnog dela građanima drugih delova Kosova, fenomen koji traje već nekoliko godina, ozbiljno kršenje zakona. Dok su predstavnici RUE i KOSTT-a obavestili komisiju da dodeljena sredstva u iznosu od 10 miliona evra nisu pokriće za troškove električne energije na severu, već kao garant za povezivanje sa Evropskom sistemskom mrežom operatora. S druge strane, članovi komisije izrazili su svoju zabrinutost u vezi sa diskriminatornom praksom prema građanima, gleda-

⁴ Pogledajte ovaj sastanak na, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-mkipija-e-komisionit-per-pune-te-hestme-25216/>

⁵ Pogledajte ovaj sastanak na, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/ne-komisionin-per-pune-te-ternme-dhe-diapsor-25471/>

⁶ Pogledajte obaveze Vašingtona na, http://www.votaime.org/Uploads/Data/Documents/MarreveshjaeUashingtonitmesKosovesdheSerbise_4shtator2020_n6HEEF9UL.pdf

⁷ Pogledajte ovaj sastanak na, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/delegalaki-i-komisionit-per-politike-te-jash-26352/>

⁸ Pogledajte ovaj sastanak na, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-mkipija-e-komisionit-per-te-rejtat-e-nj-24714/>

⁹ Pogledajte ovaj sastanak na, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-mgleja-e-komisionit-per-te-trastat-e-nj-24936/>

¹⁰ Pogledajte ovaj sastanak na, <http://www.votaime.org/Public/Commissions/VteeCommission/32>

**tema dijaloga
pokrenuta je na
njih 38 ili**

jući mogućnosti nadoknade građanima sve dok su platili 5% više u svojim računima, za pokrivanje troškova električne energije na severu Kosova. Takođe, članovi komisije utvrdili su da su prilikom fakturisanja 5% električne energije građanima Kosova kršena ljudska prava, zahtevajući odgovornost od nadležnih institucija.

U nastavku razgovora o severu, komisija je 22. jula 2020. godine obavila posetu na terenu nekoliko lokaliteta u ovom delu zemlje.¹¹ Fokus svih sastanaka članova Komisije sa predstavnicima ovog dela bio je stalno kršenje osnovnog prava albanskih stanovnika tih mesta, da se vrate i žive u svojim imanjima i domovima. Na tim sastancima stanovnici su izrazili zabrinutost zbog lišavanja prava na dobijanje dozvola za obnovu domova, dok su pripadnici srpske zajednice dobivali dozvole. Članovi Komisije posetili su i takozvano naselje Sunčana dolina, naselje u kome je Srbija uložila u izgradnju novog sela, na mestu gde nije bilo porodica srpske zajednice. Na kraju, članovi Komisije obavezali su se na saradnju sa svim nivoima centralne i lokalne vlasti, da promeni ovu situaciju i zaustavi sistematsko kršenje ljudskih prava u ovom delu zemlje. S tim u vezi, članovi komisije pozvali su zamenika gradonačelnika Severne Mitrovice Aleksandra Špirića, ali on se nije odazao pozivu. Poslanici su takođe održali parlamentarnu raspravu i pokrenuli rezoluciju, ali za koju nije bilo dovoljno kvoruma za suvajanje.

Jedna od tema koja je izazvala najviše rasprava u ovom Komisiju bila je tema nestalih lica. Što se tiče ovog pitanja,

komisija je pozvala zamenika premijera Driton Selmanaj na izveštavanje, kojem je vlada negativno odgovorila na zahtev, smatrajući da je takvo izveštavanje nepotrebno.¹² Komisija je odlučila da pozove premijera g. Abdullah Hotij, ministra pravde g. Selim Selimi i ministarku inostranih poslova gđa. Meliza Haradinaj. Ona se nije odazvala pozivu Komisije, dok su premijer i ministar Selimi izveštavali na budućim sastancima. Premijer je izveštavao 9. decembra, ali je zatražio da se izveštavanje održi bez prisustva medija i javnosti, jer su prema njemu informacije o ovoj temi bile interne prirode. 12 Vidi još, <https://albanees.org/2020/10/13/dokumenti-ke-konfirmon-se-driton-selmanaj-e-kishte-cilesuar-te-konsumuar-dhe-ezauruar-temen-e-te-zhdukurve/>¹³ Dok je ministar Selimi izveštavao na sastanku 7. oktobra 2020. godine, na kojem je članove komisije obavestio o naporima Vlade da razjasni sudbinu nestalih i rezultatima dijaloških sastanaka sa Srbijom.¹⁴ Rekao je da je pitanje nestalih lica prioritet vlade i da je postignut dogovor o nekim principima u okviru dijaloga sa Srbijom. Prema njegovim rečima, konačnog dogovora neće biti bez rešavanja pitanja nestalih. Komisija je to pitanje ponovo pokrenula na sastanku 20. novembra nakon iskopavanja u nekoliko masovnih grobnica u Srbiji.¹⁵ Na ovom sastanku, komisija je takođe razmotrila nacrt rezolucije iz parlamentarne rasprave, u vezi sa preprekama albanskih stanovnika u severnim opštinama, za povratak na svoja imanja i obnovu kuća spaljenih tokom rata.¹⁶

11 Pogledajte detalje posete na, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/per-publikun/sherbimet/te-gjitha-lajmet/?DateFrom=07%2F20%2F2020&DateTo=07%2F23%2F2020&pagination=1>

12 Vidi još, <https://albanees.org/2020/10/13/dokumenti-ke-konfirmon-se-driton-selmanaj-e-kishte-cilesuar-te-konsumuar-dhe-ezauruar-temen-e-te-zhdukurve/>

13 Vidi <https://www.koha.net/arberi/244825/hoti-raporton-per-ceshtjen-e-te-pagjeturve-komisioni-mbahet-i-mbillur-per-mediat/>

14 Vidi još, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-mkipja-e-komisionit-per-te-rejtat-e-nji-25888/>

15 Vidi <https://www.koha.net/arberi/244825/hoti-raporton-per-ceshtjen-e-te-pagjeturve-komisioni-mbahet-i-mbillur-per-mediat/>

16 Takođe tu.

Članovi ove komisije, zajedno sa predstavnicima Vladine komisije za nestala lica, takođe su boravili u poseti severu zemlje, na Međunarodni dan sećanja i ukazivanja poštovanja žrtvama zločina genocida.¹⁷ Ovom prilikom posjetili su muslimansko groblje na severu, gdje su obaviješteni da su nakon rata na tim grobljima pronađeni i ekshumirani posmrtni ostaci više od 70 žrtava. Rečeno je da se na ovoj lokaciji radilo prioritetno, dok će se radovi nastaviti i ubuduće, jer se sumnja na ostale žrtve. Odatle su članovi komisije i članovi vlade zatražili od međunarodne zajednice da nastavi pritisak na srpsku stranu, kako bi ova poslednja pružila mnogo saradnje i informacija u vezi sa rasvetljavanjem sudsbine nestalih lica u poslednjem ratu na Kosovu. Takođe je zatraženo da institucije Kosova imaju veću odlučnost da nestale osobe i njihove porodice budu prioritet svih aktivnosti, ali i uslov bilo kakvih razgovora koji se vode sa Srbijom.

Poslednji put je ova komisija pitanje nestalih lica pokrenula na sastanku 11. decembra 2020. godine, na sastanku koji je održala sa novim narodnim Ombudsmenom g. Naim Qelaj i predstavnicima sela Velika Kruša i Mala Kruša.¹⁸ Predstavnici ova dva sela izrazili su zabrinutost zbog nestalih, kao i razočaranje smanjenjem kazne jednom od optuženih u ovom slučaju, tražeći pravdu od nadležnih institucija. Dok se Ombudsman, g. Qelaj, obavezao na posvećenost pravdi u okviru delokruga institucije koju predstavlja.

3.3 Komisija za ekonomski razvoj, infrastrukturu, trgovinu, industriju i regionalni razvoj

Komisija za ekonomski razvoj, infrastrukturu, trgovinu, industriju i regionalni razvoj takođe je jedna od Komisija koji je intenzivno raspravljala o temama u vezi sa dijalogom Kosovo i Srbija. Tokom ovog perioda, ova komisija je na devet od 28 održanih sastanaka pokrenula pitanje dijaloga, fokusirajući se na teme kao što su energetski sporazum, sporazum o telekomu i trgovinski odnosi sa Srbijom.

Već 2020. godine, tačnije 25. februara, komisija je odlučila da uključi nadzor procesa dijaloga u plan rada.¹⁹ Jedna od prvih tema povezanih sa dijalogom o kojoj je razgovarao ovaj Komisija bila je energetsko pitanje vezano za briselski energetski sporazum. Na sastanku od 3. marta 2020. godine gde je pozvan strPredstavnik Komisija za energetiku Janez Kopac predstavio je kao izazov činjenicu da Kosovo još uvek nije uspelo da sprovede i sprovede u delo sve obaveze koje proističu iz propisa i direktiva Energetske zajednice.²⁰ Prema njegovim rečima, Veliki problem nastaje zbog nerešenog spora između KOSTT-a i prenosne mreže Srbije, koji blokira mnoge reforme, ne samo na Kosovu, već i u Srbiji i celom regionu.

O temi energetike razgovarano je i na sastanku komisije 26. maja²¹ i 9. juna 2020²² u tom slučaju je pitanje električne energije na severu pokrenuto nakon uspostavljanja KOSTT-a kao zasebnog prenossnog područja. S tim u vezi, komisija je pokrenula pitanje izbora Komisija KOSTT-a i mogućnost žalbe Srbije na sporazum Kosova sa ENTSO-E.

Pitanje koje je izazvalo debatu u ovoj komisiji bila je mogućnost kupovine IPKO operatora od srpske kompanije Telekom Srbija. Na dva sastanka održana 26. juna²³ i 21. jula 2020²⁴ članovi komisije izrazili su zabrinutost zbog uticaja potencijalne akvizicije ove kompanije od strane Srbije na kršenje unutrašnje bezbednosti Kosova. Da bi bila dalje obaveštena o ovoj mogućnosti, komisija je pozvala predstavnike RAEPC-ai izvršnog direktora Telekoma Kosova da podnesu izveštaje.

¹⁷ Vidi još, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/komisioni-pr-t-rejtat-e-njeriut-barazi-gjino-26361/>

¹⁸ Vidi još, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-mkipja-e-komisionit-per-te-rejtat-e-nj-26385/>

¹⁹ Vidi još, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/komisioni-per-ekonomi-punesim-tregti-industri-24564/>

²⁰ Vidi još, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-mkipja-e-komisionit-per-ekonomi-punesim-24615/>

²¹ Vidi još, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-mkipja-e-komisionit-per-ekonomi-punesim-25038/>

²² Vidi još, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-mkipja-e-komisionit-per-ekonomi-punesim-tregti-industri-25134/>

²³ Vidi još, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-mkipja-e-komisionit-per-ekonomi-punesim-25318/>

²⁴ Vidi još, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-mkipja-e-komisionit-per-ekonomi-punesim-25417/>

Komisija je takođe raspravljala o pitanju telekomunikacionog sporazuma 22. septembra.²⁵ Preciznije, ispunjenje državnog koda +383, što odlaže implementaciju od strane operatora VALA, dok od strane operatora IPKO implementacija ide u redovnom okviru.

Poslednje pitanje vezano za dijalog o kome je raspravljala ova komisija bili su trgovinski odnosi Kosova sa regionom, gde je ministar trgovine i industrije, gospodin Vesel Krasniqi, pozvan da izveštava na sastanku 28. oktobra, obavestio članove komisije za problemi sa kojima se suočavaju lokalni proizvođači i prevoznici u CEFTA-i.²⁶ Prema njegovim rečima, ispostavilo se da problem za nepoštovanje sporazuma CEFTA predstavljaju natpis UNMIK, umesto Republike Kosovo, i carinske barijere sa Srbijom. Obavestio je članove komisije da su zabrinutosti zbog ovih izazova adresirane u zvaničnom pismu kancelariji Evropske unije, američkoj ambasadi na Kosovu, kabinetu premijera i CEFTA-i.

3.4 Komisija za nadzor javnih finansija

Tokom zakonodavnog tela koje ostavljamo iza sebe, tema dijaloga između Kosova i Srbije takođe je pokrenuta u komisiji za nadzor javnih finansija. Ovaj Komisija je raspravljao o ovoj temi na tri od 21 održana sastanka. Konkretno, predmet ovih diskusija bila je tema obračuna troškova vode na severu, integracija srpskih članova u kosovske institucije i pitanje imovine.

Na sastanku od 26. juna 2020. godine, ovaj Komisija je razgovarao o korišćenju vode na severu, u okviru tačke dnevnog reda za pregled Izveštaja o reviziji finansijskih izveštaja Ministarstva za lokalnu samoupravu (MALS), za 2019. godinu.²⁷ Članovi komisije ukazali su na nalaz revizora za plaćanje koje je MALS izvršilo za regionalno vodovodno preduzeće „Mitrovica”, koje je primetilo da su računi za vodu izdati od regionalnog vodovodnog preduzeća „Mitrovica”, za kupce Severna Mitrovica. Ministar MALS, Goran Rakić, opravdao je isplatu, rekavši da je izvršena na zahtev opštine Severna Mitrovica i nakon memoranduma o razumevanju, koji je potpisao bivši ministar MALS. S tim u vezi, ministar Rakić je dodao da način plaćanja nije imao nikakve loše namere, već da prevaziđe problem koji ima vodovod „Mitrovica”.

Još jedno pitanje koje je ova komisija pokrenula na sastanku 22. septembra bilo je sprovođenje integracije članova srpske zajednice u kosovske institucije.²⁸ U okviru pregleda Izveštaja o reviziji Ministarstva za zajednice i povratak za 2019. godinu, predsednik komisije, g. Bedri Hamza, pomenuo je nalaze revizora zbog neprisustvovanja 20 zaposlenih u ovom ministarstvu, koji su plaćen iz budžeta Kosova. Ministar Jevtić, pozvan na ovaj sastanak, objasnio je članovima komisije da je odluka o tome potiče iz briselskih sporazuma. Dodao je da je ministarstvo poštovalo odluku vlade i da to nikako nije odluka ministarstva koje predstavlja. Na ovom sastanku, objašnjenja su dali i predstavnici Nacionalne kancelarije za reviziju, koji su takođe pozvani na ovaj sastanak, ističući da je pitanje radnika koji ne prisustvuju na radnom mestu problem u vladu, tražeći da ovo ministarstvo preduzme mere da se ovo ne ponovi.

Poslednja tema pokrenuta u ovoj komisiji u vezi sa dijalogom bilo je pitanje imovine, teme o kojoj se razgovara na sastancima u Briselu u okviru razgovora o elementima konačnog

---

25 Vidi još, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-mkipja-e-komisionit-per-ekonomi-punesim-25735/>

26 Vidi još, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-mkipja-e-komisionit-per-ekonomi-punesim-26079/>

27 Vidi još, <https://vvv.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/komisioneri-per-mbikeskirjen-e-financave-publike-25324/>
26 Mjed i 3. Lutja, <https://vvv.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/mbike-skipon-veprimtari-i-kuvendi-za-557804/>

28 Vidi još, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-mkipja-e-komisionit-per-mbikelkuese-te-f-25723/>

[View Details](#) | [Edit](#) | [Delete](#)

sporazuma. Komisija je ukratko spomenula pitanje imovine Pošte Kosova, tokom izveštavanja vršioca dužnosti šefa pošte Kosova, g. Xhevdet Smakiqi 15. decembra 2020.²⁹ Obavestio je članove komisije da samo na severu Kosova 19 kosovskih poseda od 1999. godine koristi Državna pošta Srbije.

3.5 Komisija za evropske integracije

Tokom sedmog zakonodavnog tela, Komisija za integraciju je razgovarala o dijalogu na svoja dva sastanka od ukupno 15 sastanaka održanih u ovom periodu. Teme razgovora bile su obaveze Vašingtona i Asocijacije opština sa srpskom većinom.

Ova komisija je 22. oktobra pokrenula pitanje dijaloga tokom izveštavanja ministarke inostranih poslova gđe. Meliza Haradinaj.³⁰ Ovom prilikom članovi komisije pitali su ministarku o moratorijumu u međunarodnim organizacijama i formalnom priznanju Izraela ovih delova Vašingtonskog sporazuma. Ministarka je odgovorio da koriste moratorijum da bi se pripremili za prijavu organizacijama nakon godinu dana. Što se tiče priznanja od Izraela, rekla je da su u komunikaciji sa izraelskim vlastima i da se uskoro očekuje njena poseta tamo.

Komisija je takođe pokrenula temu dijaloga na svom sastanku 23. oktobra tokom sastanka sa šefom Kancelarije i specijalnim predstavnikom EU na Kosovu Tomáš Szunyog u vezi sa izveštajem o Kosovu 2020, koji je objavila Evropska komisija.³¹ Članovi komisije pitali su šefa EU o Lajčakovim izjavama u vezi sa ustavnim promenama za Asocijaciju i države koje ih ne priznaju. Odgovorio je da bi ustavne promene mogле biti implicirane konačnim sporazumom obe države. Što se tiče Asocijacije, on je naglasio da Kosovo ima obavezu da uspostavi i predloži sopstvene korake o načinu uspostavljanja ovog mehanizma.

3.6 Komisija za bezbednost i odbranu

Komisija za bezbednost i odbranu takođe je pokrenula pitanje dijaloga sa Srbijom na dva od 18 održanih sastanaka. Fokus razgovora o dijalogu bio je intervencija srpskih članova na teritoriji Kosova i obaveze Vašingtona.

12. avgusta 2020. godine, ova komisija je raspravljala o razvoju događaja u pograničnom selu sa Srbijom, Karačevu, selu u koje je ušlo nekoliko pripadnika srpskih snaga bezbednosti.³² Članovi komisije izrazili su zabrinutost zbog povrede teritorije Republike Kosovo od strane srpskih snaga, zahtevajući budnost i vršenje zakonskih odgovornosti od strane kosovskih agencija za sprovođenje zakona. Komisija je takođe razgovarala o mogućnosti dobijanja dodatnih informacija i pojašnjenja od nosilaca državnih odgovornosti u sektoru bezbednosti i odbrane, kako bi se dobila jasnija slika slučaja. Da bi bila obaveštена o ovoj temi, komisija je pozvala ministra unutrašnjih poslova i direktora kosovske policije, ali oni nisu pozitivno odgovorili na poziv.

Što se tiče dijaloga, komisija je obavila terensku posetu 27. oktobra 2020. godine na graničnom prelazu sa Srbijom u Merdaru.³³ Svrha ove posete bila je da informiše zakonodavce o novou primene kosovsko-srpskih sporazuma koji utiču na granična pitanja između dve zemlje. Članove Komisije komandant ovog graničnog prelaza obavestio je o primeni tačke vašeg sporazuma iz Vašingtona kojim je predviđeno delovanje zajedničkog objekta graničnog prelaza u Merdaru. Glavna zabrinutost i dalje je nedostatak komunikacije između stranaka kako je predviđeno sporazumima, iako je srpska strana prešla za jednički granični objekat.

29 Vidi još: <https://www.kuvendikosoves.org/shk/laimi/nga-komisioneri-per-mbikirien-e-financave-pub-26406/>

29 Vida josiš: <https://www.kuvenaitikosoves.org/shk/laimi/mga-komisionist-per-imbikekirin-e-imancave-pub-264>

30 Vida josiš: <https://www.kuvenaitikosoves.org/shk/laimi/mkipia-e-komisionist-per-integrame-europiane-26205>

31 Vidi još, <https://www.kuvendnikosoves.org/shk/lajmi/nga-takimi-i-komisionit-per-integrimine-evropiane-260237>

32 Vidi još: <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-mkipja-e-komisionit-per-ceshtjet-e-sugjektit-sipas-25579/>

33 Pogledajte detalje ove posete na, <http://www.votaime.org/Public/DialogActiviti/Detail/470>

3.7 Diskusije o dijalogu u drugim komisijama

Parlamentarne komisije koje su pokrenule temu dijaloga na samo jednom od svojih sastanaka bili su sledeće:

Komsija za budžet i transfere: Ova komisija pokrenula je pitanje dijaloga samo na jednom od 35 održanih sastanaka. Konkretno, na sastanku od 25. novembra, ova komisija je pokrenula pitanje dijaloga u okviru tačke dnevnog reda gde je pregledan godišnji finansijski izveštaj operatora sistema, prenosa i tržišta - KOSTT za 2018. i 2019. godinu.³⁴ Članovi komisije pitali su predstavnike da li se u severnom delu plaća struga koju tamošnji građani troše. Predstavnici KOSTT-a obaveštili su članove komisije da tamo utrošenu energiju pokriva KOSTT i da mesečni gubici na severu iznose oko 2,5 miliona evra.

Komisija za prava, interese zajednica i povratak: Ova komisija je takođe pokrenula temu dijaloga na samo jednom od 10 sastanaka održanih tokom ovog parlamenta. 28. oktobra 2020. godine, ova tema pokrenuta je tokom izveštaja ministra za povratak i zajednice Dalibora Jevtića, o radu ministarstva na čijem je čelu.³⁵ Ministar Jevtić obavestio je članove komisije o pitanju IRL, temi o kojoj se razgovaralo u okviru briselskog dijaloga o elementima konačnog sporazuma između Kosova i Srbije. Ministar je primetio da se povratak raseljenih lica nije nastavio na zavidnom nivou, prema njegovim rečima, zbog opšte političke, ekonomski i socijalne situacije na Kosovu. Obavestio je članove komisije da je ministarstvo pokrenulo izradu novog zakona o povratku, koji za cilj ima da olakša povratak svim raseljenim licima koja su napustila Kosovo i koja sada žele da žive i rade na Kosovu.

Komisija za zakonodavstvo, mandate, imunitete, Poslovnik o radu Skupštine i nadzor Agencije za borbu protiv korupcije: Ova komisija je takođe pokrenula pitanje dijaloga samo na jednom od 28 sastanaka koje je održala tokom ovog perioda. Članovi komisije pokrenuli su 22. septembra temu dijaloga nakon izjava zvaničnika Srbije i Evropske unije da je Kosovo trebalo da pronađe modalitete za uspostavljanje Asocijacije opština sa srpskom većinom.³⁶ Da bi razumela vladin stav po ovom pitanju, komisija je odlučila da pozove premijera Avdulaha Hotija

da izveštava. Međutim, ovi poslednji se nisu odazvali pozivu komisije da izveštava o ovoj temi.

Komisije za poljoprivredu, šumarstvo, ruralni razvoj, infrastrukturu i životnu sredinu: Tema dijaloga postavljena je na jednom od 11 sastanaka ove komisije. Na sastanku 6. oktobra, ministar za infrastrukturu Arban Abrashi izvestio je o sporazumu o ekonomskoj normalizaciji između Kosova i Srbije, fokusirajući se na izgradnju putnih i železničkih osa.³⁷ Članovi komisije pitali su ministra za detalje u vezi sa infrastrukturnim projektima iz Vašingtonskog sporazuma. S tim u vezi, ministar je obavestio članove komisije da su projekti iz ovog sporazuma povezani sa izgradnjom putnih ose i avio-kompanija, kao što je izgradnja autoputa Besi do Merdara, projekat koji je bio spreman za realizaciju. Kao i izgradnja pruge od Prištine do Merdara. Ostali projekti proizašli iz ovog sporazuma bili su izgradnja železnica od juga prema severu, rehabilitacija železničke mreže od zapada do istoka, mogućnost da Kosovo ima pristup Jadranskom moru, mogućnost izgradnje autoputa od Bresalca do Dheun e Bardhe i razvojni projekti za Brezovicu. Članovi komisije za tražili su od ministra da se putne i železničke veze sa Srbijom ne smeju praviti na linijama koje traži Srbija, koja ima za cilj podelu severa. Kao i pojašnjenja o izvorima finansiranja za ove infrastrukturne projekte.

Komsijija za zdravstvo i socijalnu zaštitu: Ova komisija se takođe pozabavila pitanjem dijaloga sa Srbijom na jednom od 20 održanih sastanaka. 19. maja 2020. godine, kada su direktor UKBC Basri Sejdiu i direktor NIJZ Naser Ramadani bili za izveštavanje, pokrenuto je pitanje paralelnog zdravlja na severu.³⁸ Članovi Komisije pitali su zdravstvene predstavnike o upravljanju pandemijskom situacijom na severu. Dok je ovaj obaveštio komisiju da NIJZ nije upravljao severom, već je samo odatle dobivao statističke podatke..

---

34 Vidi još, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-komisioni-per-bukhet-dhe-transfere-26262/>

35 Pogledajte ovaj sastanak u, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-mgleja-e-komisionit-per-te-trastat-dhe-26073/>

³⁶ Vidi još, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-mkipja-e-komisionit-per-legislacion-ma-25744>.

37 Vidi još, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-mkipaja-e-komisionit-per-bujkesi-pilltar-25876/>
28 Vidi još, <https://www.kuvendikosoves.org/cbl/lajmi/pa-komisioneri-za-shendetosi-dhe-mirakenie-za-24874/>

38 Vidi još, <https://www.kuvendikosoves.org/shk/lajmi/nga-komisioni-per-shendetesi-dhe-mirekenie-so-24987/>

DODATAK

Dijalog na sednicama tokom sedmog zakonodavnog tela

TABELA 1.1 Dijalog na sednicama tokom sedmog zakonodavnog tela

Br.	Datum	Sednice	Dnevni red / Diskusija	Tačka	Pitanja o diskusiji
1	3. februar 2020.	Plenarna sednica	 Diskusija		Albin Kurti pominje dijalog tokom svoje izložbe kao kandidat za premijera
2	2. mart 2020.	Vanredno	 Dnevni red	Parlamentarna rasprava u vezi sa upozorenjem premijera Republike Kosovo g. Albin Kurti, za ukidanje naknade od 100%;	
3	11 mart 2020	Vanredno	 Dnevni red	Parlamentarna rasprava u vezi sa ugrožavanjem diplomatskih odnosa Republike Kosovo sa Sjedinjenim Američkim Državama, kao rezultat nemarnog i neozbiljnog pristupa premijera Vlade Republike Kosovo u odnosu na savete i uputstva predstavnici SAD;	Pitanje trgovinskih mera protiv Srbije;
4	15 mart 2020	Plenarna sednica	 Dnevni red	Usvajanje rezolucije o razgovorima sa Srbijom;	O dijalogu se uopšte razgovaralo i zaključilo usvajanjem ove rezolucije;
5	25 mart 2020	Plenarna sednica	 Diskusija		Tokom zasedanja o zahtevu protiv vlade Kurtija pokrenuto je pitanje dijaloga sa Srbijom uopšte;
6	3 jun 2020	Izvanredno	 Diskusija		Tokom izbora nove Vlade pokrenuto je pitanje dijaloga sa Srbijom uopšte;
7	4 qershor 2020	Plenare	 Diskusija		Odnosi sa Srbijom uopšte pominjani su u raspravama o pandemiji;

DIJALOG KOSOVO - SRBIJA TOKOM SEDME LEGISLATURE SKUPŠTINE KOSOVA

Br.	Datum	Sednice	Dnevni red / Diskusija	Tačka	Pitanja o diskusiji
8	11. jun 2020.	Plenarna sednica	 Diskusija		Odnosi sa Srbijom i pitanje reciprociteta pominjani su u raspravama o pandemiji;
9	23. jun 2020	Plenarna sednica	 Dnevni red	1. Interpelacija sa premijerom Republike Kosovo g. Avdullah Hoti, 2. Izveštaj Premijera Republike Kosovo i parlamentarna rasprava o dijalogu Kosovo i Srbija;	Dijalog uopšte;
10	9. jul 2020.	Plenarna sednica	 Dnevni red	Glasanje o nacrtu rezolucije iz izveštaja premijera Republike Kosovo i parlamentarnoj raspravi u vezi sa dijalogom Kosovo i Srbija;	Rezolucija nije usvojena;
11	24. jul 2020.	Plenarna sednica	 Dnevni red	Informacije premijera Republike Kosovo g. Avdullah Hoti, u vezi sa dijalogom Kosovo i Srbija;	Dijalog uopšte;
12	17. sep-tembar 2020.	Plenarna sednica	 Dnevni red	Izveštavanje premijera Republike Kosovo Avdulaha Hotija o dijalogu između Kosova i Srbije;	Dijalog uopšte;
13	21. sep-tembar 2020	Nastavak plenarne sednice	 Dnevni red	Konsultacije za usaglašavanje rezolucije iz izveštaja premijera Hotija	Dijalog uopšte; u vezi sa dijalogom Kosovo i Srbija;
14	25. sep-tembar 2020	Nastavak plenarne sednice	 Dnevni red	Nacrt rezolucije iz izveštaja premijera Republike Kosovo Avdullah Hoti u vezi sa dijalogom Kosovo i Srbija;	Nije usvojena nijedna rezolucija;
15	8. oktobar 2020	Nastavak plenarne sednice	 Dnevni red	Glasanje o Nacrtu-Rezoluciji iz izveštaja Premijera Republike Kosovo g. Avdullah Hoti u vezi sa dijalogom Kosovo i Srbija;	Nije usvojena nijedna rezolucija;
16	9. oktobar 2020.	Plenarna sednica	 Diskusija	Izveštavanje kosovskog premijera g. Avdullah Hoti, za 100-dnevni rad Vlade Republike Kosova;	Tokom izveštavanja, premijer je najavio svoj rad u vezi sa dijalogom. Dok su poslanici pokrenuli pitanje sastava delegacije, platforme i slično;

Br.	Datum	Sednice	Dnevni red / Diskusija	Tačka	Pitanja o diskusiji
17	12. oktobar 2020.	Plenarna sednica	 Dnevni red	Interpelacija sa kosovskim premijerom g. Avdullah Hoti, na zahtev poslanice Besa Ismaili-Ahmeti, uz podršku 8 poslanika RD PDK, u vezi sa odgovornostima u vezi sa razvojem procesa dijaloga u Briselu u vezi sa radom tehničkih grupa;	Tokom interpelacije pokrenuta su pitanja o kojima se razgovaralo u okviru procesa dijaloga koji se odvija u Briselu, a naime u vezi sa nestalim osobama i drugim temama pokrenutim u ovoj fazi. Takođe su održane diskusije između premijera i poslanika o nekim temama na koje je uticao sporazum postignut u Vašingtonu;
18	16. oktobar 2020.	Nastavak plenarne sednice	 Dnevni red	Glasanje o nacrtu rezolucije iz izveštaja premijera Republike Kosova, g. Abdulla Hoti u vezi sa dijalogom Kosovo i Srbija;	Nije usvojena nijedna rezolucija;
19	21. oktobar 2020.	Plenarna sednica	 Dnevni red	Interpelacija sa premijerom Republike Kosovo g. Avdullah Hoti, na zahtev poslanika Fitore Pacolli-Dalipi, podržanog od 6 poslanika RG LVV, u vezi sa jednogodišnjom suspenzijom zahteva Republike Kosovo za članstvo u međunarodnim organizacijama;	U vezi sa moratorijumom na članstvo u organizacijama;
20	21. oktobar 2020.	Plenarna sednica	 Dnevni red	Interpelacija sa premijerom Avdullahom Hotijem, na zahtev poslanice Mimoze Kusari-Lile, podržane od 6 poslanika RG LVV, u vezi sa uključivanjem Republike Kosovo u „balkanski mini-šengenski prostor“;	Diskusije o mini šengenu iz obaveza Vašingtona;
21	21. oktobar 2020.	Plenarna sednica	 Dnevni red	Interpelacija sa premijerom Hotijem, na zahtev poslanika Redžepa Selimija, podržanog od 6 poslanika RG LVV, u vezi sa izjavom i stavom premijera o primeni Sporazuma o uspostavljanju Asocijacije opština sa srpskom većinom;	Tema Asocijacije srpskih većinskih opština;

Br.	Datum	Sednice	Dnevni red / Diskusija	Tačka	Pitanja o diskusiji
22	29.oktobar 2020.	Nastavak plenarne sednice	 Dnevni red	Glasanje o nacrtima rezolucija: 1. Iz izveštaja premijera Republike Kosovo, g. Abdulaha Hotija u vezi sa dijalogom Kosovo i Srbija; 2. Iz interpelacije sa premijerom Republike Kosovo Avdullahom Hotijem, na zahtev poslanika Fitore Pacolli-Dalipi, podržanog od 6 poslanika RG LVV, u vezi sa jednogodišnjom suspenzijom zahteva Republike Kosovo za članstvo u međunarodnim organizacijama; 3. Iz interpelacije sa premijerom Republike Kosovo Avdullahom Hotijem, na zahtev poslanice Mimoze Kusari-Lita, koju je podržalo 6 poslanika RG LVV, u vezi sa uključivanjem Republike Kosovo u „balkanski mini-šengen“ Površina; 4. Iz interpelacije sa premijerom Republike Kosovo Avdullahom Hotijem, na zahtev zamenika Redžepa Selimija, podržanom od 6 poslanika RG LVV,	O rezolucijama se nije glasalo zbog nedostatka kvoruma;
23	2 novembar	Nastavak plenarne sednice	 Diskusija	Parlamentarna rasprava o problemima albanskog stanovništva u severnoj Mitrovici i drugim opštinama na severnom delu Kosova u vezi sa preprekama za njihov povratak na imovinu i preprekama za obnovu kuća spaljenih tokom rata;	Povratak albanskih stanovnika na sever;
24		Nastavak plenarne sednice	 Diskusija	Parlamentarna rasprava u vezi sa nastavkom Vlade Srbije da skriva istinu o sudbini preko 1600 albanskih civila, otetih od ove države tokom genocidnog rata na Kosovu, koji se i dalje smatraju nestalima;	Nestalima;
25		Nastavak plenarne sednice	 Dnevni red	Interpelacija premijera Republike Kosovo g. Avdullah Hoti, na zahtev poslanice Sarande Bogujevci, koju je podržalo 6 poslanika RG LVV, po pitanju „Štetno tretiranje teme nestalih osoba u obavezama od 4. septembra, uslovljavajući to raseljenim licima“;	Nestalima;

Br.	Datum	Sednice	Dnevni red / Diskusija	Tačka	Pitanja o diskusiji
26	27. novembar 2020.	Nastavak plenarne sednice	 Dnevni red	Glasanje o nacrtima rezolucija u vezi sa: 1. Izveštajem premijera Hotija u vezi sa dijalogom Kosovo i Srbija, 2. Odgovornosti premijera Hotija u vezi sa razvojem procesa dijaloga u Briselu u vezi sa radom tehničkih grupa; 3. Jednogodišnja suspenzija zahteva Republike Kosovo za članstvo u međunarodnim organizacijama; 4. Uključivanje Republike Kosovo u „balkanski mini-šengenski prostor“; 5. Izjava i stav premijera o primeni Sporazuma o osnivanju Zajednice opština sa srpskom većinom; 6. Štetno tretiranje teme nestalih osoba u obavezama od 4. septembra, uslovljavajući je raseljenim licima;	O rezolucijama se nije glasalo zbog nedostatka kvoruma;
27	9. decembar 2020.	Posebna sednica	 Diskusija	Posebna sesija povodom Međunarodnog dana sećanja i časti žrtava zločina genocida, kao i prevencije ovog zločina (A / RES / 69/323);	Tokom diskusija o žrtvama zločina genocida, poslanici, ali i govornici na ovom zasedanju pokrenuli su u nekim slučajevima pitanje dijaloga, potrebu da se tema nestalih osoba uključi u ovaj proces i zahtev da se dijalog vodi samo za prepoznavanje i slično.;

Parlamentarna pitanja tokom sedmog zakonodavnog tela

TABELA 1.2 Parlamentarna pitanja o dijaluqu tokom sedmoq zakonodavnog tela

POSLANIK/CA	RUKOVODIO	ODGOVORIO	TEMA PITANJA
Ariana Musliu-Shoshi - DPK	Avdullah Hoti	Da	Mogućnost krađe dokumenata o dijalogu u Briselul
Mimoza Kusari-Lila - SO	Avdullah Hoti	Da	Mini -Šengen
		Da	Mini -Šengen
Fitore Pacolli- Dalipi - SO	Avdullah Hoti	Da	Nestali
		Ne	Moratorijum na članstvo u organizacijama
		Da	Razmena teritorija
		Ne	astanak u Vašingtonu

Dijalog u parlamentarnim komisijama tokom sedmog zakonodavnog tela

TABELA 1.3 Ukupne rasprave o dijalu u parlamentarnim komisijama tokom sedmog zakonodavnog tela

Komisije Skupštine	Broj sastanaka	Dijalog na dnevnom redu	Diskusije o dijalu	Izveštaji o vladinom dijalu
Komisija za budžet i transfere	35	0	1	0
Komisija za prava, interese zajednica i povratak	10	0	1	0
Komisija za zakonodavstvo, mandate, imunitete, poslovnik o radu Skupštine i nadzor Agencije za borbu protiv korupcije	28	0	1	0
Komisija za evropske integracije	15	0	2	0
Komisije za inostrane poslove i dijasporu	12	3	3	2
Komisija za obrazovanje, nauku, tehnologiju, inovacije, kulturu, omladinu i sport	23	0	0	0
Komisija za ekonomiju, zapošljavanje, trgovinu, industriju, preduzetništvo i strateška ulaganja	28	0	9	0
Komisija za poljoprivredu, šumarstvo, ruralni razvoj, infrastrukturu i životnu sredinu	11	1	0	1
Komisija za zdravstvo i socijalnu zaštitu	20	0	1	0
Komisija za lokalnu samoupravu, javnu upravu, regionalni razvoj i medije	10	0	0	0
Komisija za bezbednost i odbranu	18	1	1	0
Komisija za ljudska prava, ravnopravnost polova, nestala lica i predstavke	24	7	4	2
Komisija za nadzor javnih finansija	21	0	3	0
Komisija za nadzor Kosovske obaveštajne agencije	8	0	0	0
Ukupno	263	12	26	5

TABELA 1.4 Dijalog na sastancima Komisije za insotrane poslove, dijasporu i strateška ulaganja

Br.	Datum	Dnevni red / Diskusija	Tačka	Pitanje diskusije
1	4. mart 2020.	 Diskusija	Diskusija u vezi sa planom rada komisije za 2020. godinu;	Razgovarano je o preporukama koje je KDI poslao Komisiji da uključi pitanje dijaloga u plan rada;
2	11. mart 2020.	 Dnevni red	Izveštavanje g. Glauk Konjufca, ministar Ministarstva spoljnih poslova i dijaspore.	Ministar je takođe izveštavao o dijalogu sa Srbijom i kampanji priznavanja iz Srbije;
3	17. jun 2020.	 Dnevni red	Razmotrite poziv Komisije premijeru da izvesti o „opredeljenju“ vlade da suspenduje RKS-ovo angažovanje sa međunarodnim organizacijama i posetu Vašingtonu pre posete Sjedinjenim Državama.	Nije realizovano.
4	15. jul 2020.	 Diskusija	Pregled nacrt-a - Plana rada Komisije za 2020. godinu	Takođe je pokrenuto pitanje dijaloga uopšte;
5	28. jul 2020.	 Dnevni red	Izveštaj ministra Ministarstva inostranih poslova i dijaspore gđe. Meliza Haradinaj-Stublla	Ministar je takođe pokrenuo pitanje dijaloga uopšte;
6	8. decembar 2020.	 Diskusija	Sastanak sa Spoljnopolitičkom komisijom Skupštine Republike Albanije	Podrška Albanije kosovskom pitanju, uključujući međunarodne organizacije i usvajanje rezolucije u albanskom parlamentu kojom se osuđuje genocid srpske države nad albanskim građanima;

TABELA 1.5

Dijalog na sastancima Komisije za ljudska prava, ravnopravnost polova, nestala lica i predstavke

Br.	Datum	Dnevni red / Diskusija	Tačka	Pitanje diskusije
1	11. mar 2020.	Diskusija	Trenutno pitanje ljudskih prava u Republici Kosovo Pozvani: g. Hilmi Jashari, narodni advokat.	Situacija sudstva na severu zemlje;
2	13. maj 2020.	Diskusija	Diskusija u vezi sa dodeljivanjem sredstava u iznosu od 10 miliona evra od strane Vlade Kosova za plaćanje potrošnje električne energije na severu Kosova	Što se tiče izdvajanja sredstava u iznosu od 10 miliona evra od strane Vlade za plaćanje računa za električnu energiju na severu Kosova;
3	19. maj 2020.	Dnevni red	Diskusija u vezi sa dodeljivanjem sredstava u iznosu od 10 miliona evra od strane Vlade Kosova za plaćanje troškova električne energije na severu Kosova Gosti, predstavnici Regulatornog ureda za energiju i predstavnici Operatora prenosnog sistema i električne energije (KOSTT);	Troškovi električne energije na severu;
4	22. jul 2020.	Vizitë në terren	sever	Terenska poseta severu u vezi sa preprekama u izgradnji kuća za Albance;
5	30. septembar 2020.	Diskusija	Sastanak u Komisiji po pitanju nestalih osoba u okviru dijaloga sa Srbijom Gosti: Aydullah Hoti KM, Meliza Haradinaj - Stublla MIP i dr Selim Selimi; Sastanak u Komisiji sa predstvincima Vladine komisije za nestala lica;	Nestale osobe i prepreke u izgradnji kuća za Albance na severu;
6	7. oktobar 2020	Dnevni red	Izveštaj ministra za povratak i zajednice Dalibora Jevtića o radu ministarstva za 2020. godinu.	Premijer Hoti i ministar spoljnih poslova Meliza Haradinaj nisu se odazvali pozivu;

DIJALOG KOSOVO - SRBIJA TOKOM SEDME LEGISLATURE SKUPŠTINE KOSOVA

Br.	Datum	Dnevni red / Diskusija	Tačka	Pitanje diskusije
7	28. oktobar 2020.	 Diskusija	Izveštaj premijera Hotija o pitanju nestalih osoba u dijalogu između Kosova i Srbije	Raseljena lica;
8	9. novembar 2020.	 Dnevni red	Pitanje nedavnih iskopavanja u Srbiji radi rasvetljavanja sudsbine osoba nestalih iz rata na Kosovu; Razmatranje nacrta rezolucije iz skupštinske rasprave u vezi sa problemima albanskih stanovnika na severu Mitrovice i drugim opštinama u severnom delu Kosova u vezi sa preprekama za povratak na svoja imanja i preprekama za obnovu izgorelih kuća tokom rata;	Nestalima;
9	20. novembar 2020.	 Dnevni red	Masovne grobnice na severu;	Nestalima;
10	9. decembar 2020	Poseta severu	Sastanku u komisiji sa predstavnicima sela Krusha e Madhe i Krusha e Vogel, prisustvovaće i narodni advokat	Nestalima;
11	11. decembar 2020.	 Diskusija	Sastanku u komisiji sa predstavnicima sela Krusha e Madhe i Krusha e Vogel, prisustvovaće i narodni advokat w	Nestalima;

TABELA 1.6 Dijalog na sastancima Komisije za ekonomski razvoj, infrastrukturu, trgovinu i industriju

Br.	Datum	Dnevni red / Diskusija	Tačka	Pitanje diskusije
1	25 februar 2020.	Diskusija	Diskusija u vezi sa prioritetnim zadacima i organizacijom rada Komisije	Praćenje procesa dijaloga u Planu rada;
2	3. mart 2020.	Diskusija	Izveštaj Komisijaa Regulatornog ureda za energiju - RUE, u vezi sa redovnim godišnjim prilagođavanjem maksimalno dozvoljenih prihoda (MAR), koje će pokriti regulisani operatori u sektoru električne energije	Energetski sporazum;
3	26. maj 2020	Diskusija	Pregled godišnjeg izveštaja Regulatornog ureda za energiju - RUE, za 2019. godinu;	Energetski sporazum;
4	9. jun 2020.	Diskusija	Osnivanje radne grupe za izbor Komisijaa POE KOSTT;	Izbor Komisijaa KOSTT-a i mogućnost žalbe iz Srbije u vezi sa sporazumom sa ENTSO-E;
5	26. jun 2020.	Diskusija	Razmatranje poziva za izveštavanje Komisijau Regulatornog tela za elektronske i poštanske komunikacije (RAEPC), zajedno sa izvršnim direktorom Telekoma Kosova.	U vezi sa pitanjem mogućnosti kupovine IPKO od Telekoma Srbija;
6	21. jul 2020.	Diskusija	Izveštavanje Komisijaa Regulatornog tela za elektronske i poštanske komunikacije - RAEPC, u vezi sa sticanjem kompanije IPKO;	U vezi sa pitanjem mogućnosti kupovine IPKO od Telekoma Srbija;
7	22. septembar 2020.	Diskusija		Ispunjavanje državnog koda +383;
8	6. oktobar 2020.	Diskusija		U vezi sa pitanjem mogućnosti kupovine IPKO od Telekoma Srbija;
9	28.oktobar 2020.	Diskusija	Izveštaj ministra trgovine i industrije Vesel Krasniki	Nepoštovanje sporazuma CEFTA od strane Srbije;

TABELA 1.7 Dijalog na sastancima Komisije za nadzor javnih finansija

Br.	Datum	Dnevni red / Diskusija	Tačka	Pitanje diskusije
1	26. jun 2020.	Diskusija	Pregled izveštaja o reviziji finansijskih izveštaja Ministarstva lokalne uprave za 2019. godinu	Fakture za vodu na severu;
2	22. septembar 2020.	Diskusija	Pregled izveštaja revizije za Ministarstvo za zajednice i povratak, za godinu koja se završila 31. decembra 2019.	Neprisustovanje 20 radnika iz srpske zajednice ovom ministarstvu;
3	15. decembar 2020.	Diskusija	Pregled izveštaja revizije za godišnje finansijske izveštaje za Poštu Kosova	Pitanje imovine Kosovske pošte, gde ih, prema njegovim rečima, koristi samo Državna pošta Srbije;

TABELA 1.8 Dijalog na sastancima Komisije za bezbednost i odoran

Br.	Datum	Dnevni red / Diskusija	Tačka	Pitanje diskusije
1	12. avgust 2020.	Diskusija	Izveštavanje komandanta Kosovskih bezbednosnih snaga (KBS), general-potpukovnik Rrahman Rama izvestio je o bezbednosnoj situaciji na Kosovu	Razvoj događaja u pograničnom selu sa Srbijom, Karačevo, koje je uključivalo neke pripadnike srpskih snaga bezbednosti;
2	27. oktobar 2020.	Poseta na terenu	Poseta Merdaru	Poseta graničnom prelazu u Merdareu zajedno sa KDI;

TABELA 1.9 Dialogu në mbledhjet e Komisionit për Integrime Evropiane

Br.	Datum	Dnevni red / Diskusija	Tačka	Pitanje diskusije
1	22. oktobar 2020.	Diskusija	Izveštaj gospođe Melize Haradinaj - Stublla, ministarke inostranih poslova i dijaspore;	U vezi sa moratorijumom na međunarodne organizacije i formalnim priznanjem Izraela;
2	23. oktobar 2020.	Diskusija	Sastanak sa šefom kancelarije i specijalnim predstavnikom EU na Kosovu Tomáš Szunyog -om u vezi sa Izveštajem o Kosovu 2020, koji je objavila Evropska komisija;	Asocijacija opština sa srpskom većinom;

DIJALOG KOSOVO - SRBIJA TOKOM SEDME LEGISLATURE SKUPŠTINE KOSOVA

DIJALOG KOSOVO - SRBIJA TOKOM SEDME LEGISLATURE SKUPŠTINE KOSOVA

